

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การลงทุนส่วนบุคคลที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในประเทศไทยมีหลายประเภท ซึ่งการฝากเงินในธนาคาร เป็นการลงทุนที่คนไทยคุ้นเคยและนิยมมากที่สุด เนื่องจากปราศจากความเสี่ยง และได้ผลตอบแทนที่แน่นอนแม้จะไม่มากนัก ด้วยเหตุผลนี้ทำให้ตัวเลขเงินออมในระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมีสูงถึง 5,639,846 ล้านบาท (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2547) เหตุผลที่นอกจากผลตอบแทนคุ้มค่าในระดับหนึ่งแล้ว ที่สำคัญมีรัฐบาลค้ำประกันเงินฝากให้ จึงทำให้การลงทุนประเภทนี้ปราศจากความเสี่ยง แต่เมื่อคิดเป็นผลตอบแทนที่แท้จริงแล้ว (อัตราดอกเบี้ย หักลบกับอัตราภาษี และอัตราเงินเฟ้อ) การลงทุนโดยการฝากธนาคารอาจได้ผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

นับตั้งแต่การเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ ในปี 2540 ประเทศไทยได้ประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ระดับอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ฯลฯ ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสถาบันการเงินและภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่องเป็นลูกโซ่

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่เคยสูงก็มีการปรับตัวลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ จากปี 2540 ที่เคยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 11 ต่อปี ปัจจุบันกลับอยู่ที่ร้อยละ 0.75 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานเศรษฐกิจการเงิน, 2547) การที่ภาวะเศรษฐกิจและอัตราดอกเบี้ยลดลงอย่างต่อเนื่องดังกล่าว ทำให้การฝากเงินในธนาคารไม่สามารถที่จะคุ้มครองค่าเงิน และให้อัตราผลตอบแทนที่น่าเพียงพอกับอัตราเงินเฟ้อและภาษีจากรัฐบาลได้

การลงทุนในหลักทรัพย์เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการลงทุน ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับคือผลกำไรอันเนื่องมาจากส่วนต่างของราคา เงินปันผล และสิทธิในการจองหุ้นใหม่ ซึ่งผลที่ได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักทรัพย์ที่ผู้ลงทุนเลือก

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจเฉพาะหลักทรัพย์ 2 หลักทรัพย์ ใน 2 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เนื่องจากหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานนั้น เป็นหลักทรัพย์ที่มีศักยภาพที่โดดเด่นมากกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจให้มีความสนใจ เพราะพลังงานเป็นปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆสาขาทั้งการพัฒนา

อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และอื่นๆ จนรัฐบาลให้การสนับสนุนการลงทุนในด้านพลังงาน เช่น การลงทุนในท่อส่งก๊าซระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้ประเทศของเราได้รับประโยชน์อย่างมาก เมื่อพิจารณาในแง่ของการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมพลังงาน จากข้อมูลในอดีตช่วงปี 2529-2535 ในช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวประมาณร้อยละ 8-10 ต่อปี ความต้องการใช้พลังงานของประเทศได้สูงขึ้นตามไปด้วยถึง 1.3-1.5 เท่าของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ, 2546) เมื่อพิจารณาสัดส่วนเทียบกับสัดส่วนมูลค่ารวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลักทรัพย์กลุ่มพลังงานเป็นกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดรวมของกลุ่มคิดเป็นประมาณร้อยละ 13.28 ของมูลค่าตลาดรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งคิดเป็นอันดับสองรองจากกลุ่มธนาคาร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546) อีกทั้งหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานมีปริมาณการซื้อขายสูงอย่างต่อเนื่อง และราคาของหลักทรัพย์ในกลุ่มนี้ก็ไม่ผันผวน เปลี่ยนแปลง ตามดัชนีตลาดหลักทรัพย์เช่นเดียวกับหลักทรัพย์ กลุ่มธนาคาร และกลุ่มสถาบันการเงิน ซึ่งถือได้ว่าหลักทรัพย์ภายในกลุ่มพลังงานมีปัจจัยพื้นฐานดี มีการประกาศผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องชัดเจน และมีอัตราผลตอบแทนจากการจ่ายเงินปันผลอยู่ในระดับที่น่าสนใจ

จากตารางที่ 1.1 จะเห็นว่าหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานนั้นมีมูลค่าตลาดรวม (Market Capital) สูง โดยจะเห็นได้ว่าหลักทรัพย์ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) นั้นมีมูลค่าตลาดรวมสูงถึง 9,995 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาเป็นบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีมูลค่าตลาดรวม 4,019 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ , 1,313 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ, 862 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 743 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยเห็นได้ว่ามูลค่าตลาดรวมของ 5 หลักทรัพย์แรกนั้นมีมูลค่าที่สูงมาก อีกทั้งดัชนีหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานนั้น ยังมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้นอีกด้วย พิจารณาได้จากภาพที่ 2 ซึ่งในช่วงปีพ.ศ. 2541 - 2545 ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ จึงทำให้ดัชนีหลักทรัพย์นั้นลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ภายหลังจากปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาดัชนีหลักทรัพย์ในกลุ่มนี้ได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นหลักทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานนี้ อยู่ในระยะเจริญเติบโต (Growth) จึงเป็นที่น่าจับตามองอีกกลุ่มหนึ่ง อีกทั้งรัฐบาลยังให้การสนับสนุนในเรื่องของการผลิตพลังงานในขณะที่เศรษฐกิจไทยในปัจจุบันได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1.1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานทั้ง 12 บริษัท

Item	Securities	RIC	Market Cap (USD)	EPS	PB	PE	ROE
1	Banpu PCL	BANP	743,322,127	7.75	1.36	14.32	9.20
2	PTT PCL	PTT	9,995,086,992	14.09	3.61	1.029	35.08
3	PTT Expl & Prod	PTTE	4,019,472,647	18.44	3.57	13.56	26.33
4	Ratchaburi	RATC	1,313,146,870	3.74	2.15	9.93	21.93
5	Electricity Gen	EGCO	862,738,356	11.41	1.35	5.83	23.19
6	Bangchak	BCP	295,055,469	-2.49	3.92	-	-42.50
7	Picnic Gas & Engi	PICN	218,954,061	0.65	4.84	22.49	14.46
8	Bangkok Aviat	BAFS	87,136,520	0.92	2.06	11.30	18.20
9	Sahacogen	SCG	83,309,512	0.41	2.11	-	20.92
10	Rayong Purifier	RPC	58,881,530	3.62	2.70	7.94	26.61
11	Lanna Resources	LANN	50,887,137	0.17	1.39	34.71	3.89
12	Siam United Sve	SUSC	31,829,719	0.10	0.96	10.90	6.86

ที่มา Reuters (2004 : Online)

จากการที่เลือกอุตสาหกรรมปิโตรเคมีนั้นเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจทั่วโลกในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผลให้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี การบริโภคสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์โอเลฟินส์ซึ่ง ตรวจสอบได้จากราคาที่มีการขยับสูงขึ้นอย่างมาก ในการพิจารณาถึงโอกาสในการขยายตัวของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขึ้นต้น อาจพิจารณาได้จากสถานะของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขึ้นปลายหรือที่เรียกกันอีกนัยหนึ่งว่าอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก เนื่องจากเป็นผู้ที่รับผลิตภัณฑ์ในขั้นต้นไปทำการผลิตต่อหากอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกมีอันต้องหยุดชะงักลงก็จะส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นต้นด้วย โดยเม็ดพลาสติกที่สำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์โอเลฟินส์ของบริษัท คือ โพลีเอทิลีน Polyethylene (HDPE, LLDPE), โพลีไวนิลคลอไรด์ Poly Vinyl Chloride (PVC), โพลีโพรพิลีน Polypropylene (PP)

ในปี 2546 ที่ผ่านมามีอัตราขยายตัวของการบินไทยมีเม็ดพลาสติกในประเทศไทยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 9 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ 6.4% ประมาณ 1.4 เท่า นับว่าเป็นอัตราการเติบโตที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในภาวะที่ฐานการบินไทยในประเทศไทยมีขนาด

ใหญ่มากขึ้นเรื่อยๆ สำหรับความต้องการเม็ดพลาสติกในอนาคตนั้น มีแนวโน้มที่ค่อนข้างสดใส เนื่องจากเศรษฐกิจทั้งในระดับโลก และในประเทศไทยมีแนวโน้มที่ดีอยู่ เมื่อประกอบกับทิศทางราคาน้ำมันดิบที่จะยังทรงตัวในระดับสูงต่อไป ภายใต้การควบคุมของกลุ่มโอเปก ก็จะเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมให้อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขับเคลื่อนเข้าสู่วัฏจักรขาขึ้น ซึ่งคาดว่าจะถึงจุดสูงสุดในปี 2548

ตารางที่ 1.2 อัตราการบริโภคเม็ดพลาสติกที่สำคัญของประเทศไทย

อัตราการบริโภคเม็ดพลาสติกที่สำคัญของประเทศไทย									
หน่วย : พันตัน	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546 (E)
PE	589	644	643	533	747	701	866	1034	1142
PVC	363	390	413	298	356	299	354	418	454
PP	322	464	454	426	514	513	577	689	759
อื่นๆ	243	291	344	272	295	264	292	369	379
GDP	8.9	5.9	-1.7	-10.2	4.2	4.4	1.9	5.3	6.4
Consumption per Capita (กิโลกรัม/คน)	25.5	29.8	30.5	24.9	30.8	28.7	33.5	39.9	43.2

ที่มา : สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย

ด้วยอัตราการเติบโตของความต้องการใช้เม็ดพลาสติกภายในประเทศจะมีอัตราประมาณ 1.5-2 เท่าของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ : GDP) ดังนั้นในช่วงที่เศรษฐกิจถดถอยหรือชะลอตัวจะส่งผลต่อความต้องการใช้เม็ดพลาสติกในทางตรงข้ามในช่วงที่อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเติบโต ความต้องการใช้เม็ดพลาสติกก็จะเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยในปี 2547 นี้ โดยความต้องการใช้เม็ดพลาสติกจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของกำลังการผลิต นอกจากนี้ราคาวัตถุดิบได้แก่ แนฟทา (Naphtha) ซึ่งเป็นวัตถุดิบอีกประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตโอเลฟินส์ได้ปรับตัวสูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบ เป็นผลให้ราคาผลิตภัณฑ์โอเลฟินส์และเม็ดพลาสติกคาดว่าจะมีราคาอยู่ในระดับสูง และมีโอกาสได้รับประโยชน์จากช่วงขาขึ้นของวัฏจักรราคาของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในครั้งนี้

และการลงทุนในการวิจัยครั้งนี้อีกประเภท คือ การซื้อสลากออมทรัพย์ทวีสินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งผู้ลงทุนที่ลงทุนได้คาดหวังจากผลของการถูกรางวัลของสลากออมทรัพย์ทวีสิน โดยรางวัลที่ได้นั้นจะไม่มีภาระหักภาษี และการถูกรางวัลนั้นเป็นสิ่งดึงดูดนักลงทุนในการตัดสินใจลงทุนการลงทุนประเภทนี้

ดังนั้น นักลงทุนในปัจจุบันจึงได้หันมาให้ความสนใจกับการลงทุนในประเภทต่างๆ หลากหลายรูปแบบมากขึ้น ซึ่งการเลือกลงทุนในแต่ละประเภทของนักลงทุนนั้น ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคลของนักลงทุนเองว่าชอบความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด โดยผลตอบแทนจากการลงทุนนั้นมักจะแปรผกผันกับความเสี่ยงที่ได้รับด้วยเช่นกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อทราบถึงอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในประเภทต่างๆ และเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการลงทุน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการลงทุนส่วนบุคคล

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) เพื่อ ทราบถึงแนวทางในการตัดสินใจเพื่อการลงทุน ที่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจลงทุนส่วนบุคคล
- 2) เพื่อทราบถึงอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในแต่ละประเภท
- 3) นำแนวทางความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการกระจายความเสี่ยงสำหรับการลงทุนในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ.2545- พ.ศ. 2547 โดยข้อมูลเหล่านี้ได้แก่

- 1) ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์และดัชนีกลุ่มอุตสาหกรรมกลุ่มพลังงาน และ กลุ่มปิโตรเคมีและพลาสติก โดยใช้ข้อมูลรายสัปดาห์ของราคาซื้อขายหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายอยู่ในตลาดช่วงระยะเวลา 3 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2547 รวมทั้งสิ้น 156 สัปดาห์ จำนวน 2 หลักทรัพย์ดังนี้

- BANPU : บริษัท บ้านปู (มหาชน) จำกัด

- NPC : บริษัท ปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)

- 2) ศึกษาข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ ของธนาคารไทยพาณิชย์ 5

- 3) ศึกษาข้อมูลการออกรางวัลของสลากออมทรัพย์ทวีสิน จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์